

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ใช้การเล่าเรื่อง (Story-Telling) เป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน การเล่าเรื่องกระทำได้ในทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ชาวบาหลีหนังสือพิมพ์ นวนิยาย แม้แต่การเขียนจดหมายก็ล้วนเป็นการเล่าเรื่องที่ใช้ภาษาเขียนเป็นเครื่องมือ ส่วนการเล่าเรื่องซ้ำชั้น การเล่านิทานหรือตำนาน ก็เป็นการเล่าเรื่องเช่นกันแต่ผ่านภาษาพูด โดยมีการใช้น้ำเสียงเป็นเครื่องมือปรุงแต่งสีสันของเรื่องราว การเล่าเรื่องปรากฏอยู่ในทุกวัฒนธรรม จนกล่าวได้ว่าสังคมใดมีภาษาสังคมนั้นต้องมีการเล่าเรื่องอย่างแน่นอน และนอกจากเสียงและตัวอักษร จะได้รับการนำมาใช้เล่าเรื่องแล้ว รูปภาพก็สามารถเล่าเรื่องและสื่อความหมายได้ไม่แพ้กัน จนมีคำกล่าวที่ว่าภาพเดียวแทนคำพูดได้นับพัน และเมื่อโลกมีวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น การเล่าเรื่องก็มีพัฒนาการและมีการปรับตัวตามไปด้วย โดยแฝงตัวอยู่ในรูปของสื่อต่างๆ จากการกระจายข่าวแบบปากต่อปาก ก็กลายมาเป็นการเล่าข่าวทางวิทยุ จากการเล่านิทานข้างกองไฟหรือฟังผู้ใหญ่เล่าชาดกบนลานเรือน ก็ได้กลายมาเป็นละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ และจากการที่การเล่าเรื่องปรากฏอยู่ในหลายสื่อและหลายบริบททางสังคม ดังนั้นมันจึงทำหน้าที่หลากหลายตามไปด้วย ทั้งหน้าที่ให้ความบันเทิงเลยไปจนถึงหน้าที่การถ่ายทอดวัฒนธรรม

ภาพยนตร์เป็นการเล่าเรื่องที่พัฒนาขึ้นพร้อมกับเทคโนโลยี หลังจากการค้นพบวิธีการสร้างภาพเคลื่อนไหว โดยนำภาพนิ่งมาเรียงต่อกันแล้วฉายด้วยความเร็วที่ต่อเนื่อง ภาพยนตร์ก็ได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จากภาพยนตร์ขาว-ดำ ไปสู่ภาพยนตร์สี จากภาพยนตร์เงียบสู่ภาพยนตร์เสียง และจากการบันทึกเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันไปสู่การเล่าเรื่องที่ซับซ้อนชวนติดตาม และโดยใช้เวลาเพียงศตวรรษเดียวภาพยนตร์ก็ได้กลายมาเป็นสื่อที่สามารถเล่าเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง ทั้งนี้โดยอาศัยองค์ประกอบด้านภาพและเสียงประกอบเข้ากับเทคนิคทางภาพยนตร์ที่มีความซับซ้อน ได้ทำให้ภาพยนตร์แปรสภาพเป็นการเล่าเรื่องเชิงพานิชย์ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย และมีอิทธิพลต่อมวลชนทุกวัฒนธรรม

เมื่อพิจารณาถึงความสำเร็จในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์แล้ว ขนบของภาพยนตร์ (Convention) นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะขนบของภาพยนตร์นั้นเป็นเสมือน ข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้สร้างกับผู้ชมในอันที่จะยอมรับกลวิธีการนำเสนออันมีลักษณะจำเพาะ ของภาพยนตร์ ซึ่งจากการยอมรับนี้จะส่งผลให้ผู้ชมเชื่อถือและมีอารมณ์คล้อยตามกับเรื่องราว นั้นๆ โดยปกติผู้ชมจะแสดงการยอมรับในขนบของภาพยนตร์ตั้งแต่อันต์ตัดสินใจเข้าชมภาพยนตร์ การเลือกประเภทของภาพยนตร์คือการยอมรับในชั้นต้นของผู้ชม เช่นการที่ผู้ชมพากัน เข้าไปชมภาพยนตร์เรื่อง Superman นั้น แสดงถึงการยอมรับในขนบของภาพยนตร์แนว แฟนตาซีที่อะไรก็สามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้นผู้ชมจึงจะไม่รู้สึกแปลกใจที่ซูเปอร์แมนสามารถ เหาะเหิรเดินอากาศได้เหนือคนธรรมดา และการยอมรับจากผู้ชมนี้เองอำนวยประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้สร้าง เนื่องจากช่วยให้ผู้สร้างสามารถเล่าเรื่องได้อย่างไม่มีขีดจำกัด รวมทั้งเล่าเรื่องโดยไม่จำเป็นต้องเสนอภาพเหมือนกับชีวิตจริง เช่นที่ภาพยนตร์ให้ตัวละครขับรถเข้าไปในเมืองใหญ่ และใช้เวลาไม่กี่วินาทีก็สามารถหาที่จอดรถได้อย่างสะดวกสบาย เหตุการณ์นี้ไม่อาจเป็นไปได้ใน ชีวิตจริง แต่เกิดขึ้นได้ในโลกของภาพยนตร์

ขนบของภาพยนตร์ให้ทั้งผลดีและผลเสีย ในภาพยนตร์แนว Melodrama ที่ให้ธรรมชาติ ชนอธรรมเสมือนนั้นเป็นการส่งเสริมให้คนทำความดี แต่ขณะเดียวกันขนบของภาพยนตร์บาง อย่างก็ส่งเสริมค่านิยมที่ผิดๆให้แก่ผู้ชม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้หญิง ภาพยนตร์ มักจะนำเสนอแบบไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่ค่อยมีความธรรมกับเพศหญิงเท่าที่ควร อาทิการ กำหนดให้ตัวละครหญิงประกอบอาชีพมั่นคงเป็นหลักเป็นฐานก็จริง แต่ในส่วนการนำเสนอเรา กลับไม่ค่อยได้เห็นตัวละครประกอบอาชีพสักเท่าใด หรือประกอบอาชีพก็เพียงผิวเผิน และที่ เลวร้ายยิ่งไปกว่านั้นก็คือ การแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถก้าวหน้าในอาชีพได้ด้วยการใช้ ความสวยงามหรือใช้การยั่วยวนทางเพศ มากกว่าใช้ความรู้ความสามารถ เช่นที่นางเอกใน ภาพยนตร์เรื่อง Working Girl (1988) พูดออกมาตรงๆว่า “ฉันใช้สมองในการทำงาน แต่ใช้ ร่างกายเพื่อความก้าวหน้า” ขณะเดียวกันในภาพยนตร์บางเรื่องที่ไม่แสดงออกทางคำพูดก็อาจ แสดงออกทางภาพแทนเช่น “การเสนอภาพผู้หญิงให้เป็นวัตถุทางเพศ เป็นอาหารตาสำหรับผู้ชาย โดยการใช้กล้องจับภาพเรือนร่างและสีหน้าของผู้หญิงในลักษณะยั่วยวน” (Gream Turner 1991 : 82) ซึ่งขนบของภาพยนตร์ลักษณะนี้เป็นการตอกย้ำความไม่เท่าเทียมระหว่าง เพศ ซึ่งเราพบได้เป็นประจำในภาพยนตร์กระแสหลัก เช่นในภาพยนตร์สายลับเจมส์ บอนด์ เกือบทุกตอน

สำหรับสาเหตุการนำเสนอภาพผู้หญิงในลักษณะดังกล่าว มีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับ เพศของผู้เล่า เพราะเมื่อมองย้อนกลับไปยังประวัติศาสตร์แรกเริ่มของภาพยนตร์จะเห็นได้ว่า ผู้ชายเป็นผู้บุกเบิก เป็นผู้วางรากฐานกฎเกณฑ์ในการเล่าเรื่อง ตลอดจนเป็นผู้ยึดครองมิตีของการเล่าเรื่องในสื่อแขนงนี้ไว้อย่างเกือบสมบูรณ์ เหตุนี้เองทุกอย่างในภาพยนตร์จึงเป็นผลผลิต ของเพศชาย นับตั้งแต่วิธีการเล่าเรื่อง เนื้อหาของเรื่องเล่า แม้กระทั่งภาพของผู้หญิงเองก็ตาม

ก็ล้วนแล้วแต่เป็นภาพผู้หญิงในอุดมคติ เป็นภาพผู้หญิงที่ผู้ชายอยากเห็น หรืออยากให้เป็น มากกว่าเป็นภาพของผู้หญิงในความเป็นจริง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดข้อถกเถียงขึ้นมากมาย ระหว่างนักวิชาการ นักสตรีศึกษา สื่อมวลชน รวมไปถึงผู้ชมในวงกว้าง จนกระทั่งได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวิธีการนำเสนอภาพผู้หญิงในภาพยนตร์ในที่สุด โดยที่มีปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวผลักดันให้เกิดการเล่าเรื่องรูปแบบใหม่ๆ ด้วยกัน 3 ประการ คือ (กาญจนา แก้วเทพ 2535 : 31)

1. ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิและความเสมอภาคของสตรี ที่รู้จักกันในนามของกลุ่มเฟมินิสต์

2. การเกิดขึ้นของกลุ่มผู้สร้างรุ่นใหม่ ที่เรียกว่าบรรดาคลื่นลูกใหม่

3. ผลการศึกษาวิจัยงานด้านภาพยนตร์จากกลุ่มนักวิชาการในมหาวิทยาลัย หรือ สถาบันการศึกษาด้านศิลปภาพยนตร์

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสเรียกร้องอย่างต่อเนื่องจริงจังของกลุ่มเฟมินิสต์นั้นได้ส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการนำเสนอภาพของผู้หญิงในภาพยนตร์ เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของเนื้อหาภาพยนตร์นั้นได้ขยายขอบเขตสำหรับผู้หญิงออกไปอย่างมาก นอกจากมีการผลิตภาพยนตร์โดยให้ความสำคัญกับตัวละครหญิงเพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีการสร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับสตรี (Women's film) ขึ้นมาโดยเฉพาะอีกด้วย ซึ่งความหมายสำคัญของภาพยนตร์เกี่ยวกับสตรีนี้อยู่ที่ “การทำให้ผู้หญิงบรรลุถึงความเข้าใจตนเอง รู้จักความปรารถนาและความต้องการของตนเอง” (กาญจนา แก้วเทพ 2535 : 36)

การถือกำเนิดของภาพยนตร์เกี่ยวกับสตรีนี้ นับเป็นประโยชน์ต่อขบวนการสตรีอย่างยิ่ง เพราะนอกเหนือจากการให้ความบันเทิงแล้วภาพยนตร์ยังได้เสนอความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้ชม ทั้งนี้ก็เพราะภาพยนตร์ก็คือการจำลองภาพชีวิตของมนุษย์นั่นเอง เช่นที่โทมัส วอร์คอล (Thomasz Warchol) ผู้กำกับภาพยนตร์ผู้มีชื่อเสียงของประเทศโปแลนด์ ได้กล่าวไว้ว่า “ภาพยนตร์เป็นเสมือนกระจกเงาที่ทำหน้าสะท้อนความเป็นไปของสังคม” ดังนั้นขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสตรีจึงเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากภาพยนตร์เกี่ยวกับสตรีนี้โดยตรง เพราะภาพยนตร์ได้ช่วยเป็นปากเป็นเสียงแทนผู้หญิง ช่วยสะท้อนแง่มุมเกี่ยวกับปัญหาสตรี และนำเสนอแนวความคิดในการแก้ปัญหาให้สังคมได้รับทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพของสื่อภาพยนตร์ที่สามารถเข้าถึงผู้ชมโดยไม่จำกัดวัฒนธรรม มีการแพร่กระจายอยู่ในวงกว้าง สามารถเข้าถึงมวลชนได้คราวละจำนวนมากๆ ประกอบกับปัญหาสตรีมีลักษณะเป็นสากล จนกล่าวได้ว่า ไม่ว่าจะอยู่ในบริบทไหน วัฒนธรรมใด ผู้หญิงต่างก็มีชะตากรรมร่วมกัน ทั้งผู้หญิงในชนบทของประเทศไทย ผู้หญิงในประเทศจีน ผู้หญิงอาหรับ หรือแม้แต่ผู้หญิงตะวันตกเองก็ตามที่ ต่างประสบปัญหาคล้ายคลึงหรืออย่างเดียวกัน นั่นคือปัญหาความไม่เท่า

เทียบระหว่างเพศ การกดขี่ทางเพศ และการถือเพศชายเป็นใหญ่ ฉะนั้นเมื่อใดก็ตามที่ผู้สร้างผลิตภาพยนตร์ที่กล่าวถึงปัญหาของผู้หญิงก็เท่ากับกำลังสื่อสารกับผู้หญิงทั่วทั้งโลกอยู่นั่นเอง ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่สื่อสารกับผู้หญิงอย่างต่อเนื่องยาวนานนั้น ผู้สร้างอเมริกันเป็นผู้ที่มีบทบาทมากกว่าผู้ใด โดยอาศัยความได้เปรียบจากการเป็นผู้ผลิตภาพยนตร์รายใหญ่เป็นตัวแปรสำคัญ และโดยที่ตลาดภาพยนตร์ทั่วโลกมีจำนวนผู้บริโภคหลายร้อยล้านคนต่อปี ภาพยนตร์เกี่ยวกับสตรีจากสหรัฐอเมริกา จึงได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะชนอย่างกว้างขวาง เนื้อหาและสารจากผู้สร้างอเมริกัน ได้กลายเป็นสิ่งที่ผู้ชมทั่วโลกได้รับรู้และชื่นชมไว้อย่างแน่นอนทั้งนี้จะโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม

สำหรับรับตลาดภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทยนั้น “ภาพยนตร์จากสหรัฐอเมริกาได้เริ่มเข้ามาในประเทศไทยอย่างเป็นทางการจนถึงปัจจุบันรวมเวลากว่า 45 ปี ตุรกีจึงได้มีการเติบโตขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากผู้ชมชาวไทยยอมรับสินค้าทางวัฒนธรรมขึ้นนี้ ” (เดชพัฒน์ อรรถสาร 2538 : 2) จนทำให้ปริมาณภาพยนตร์ต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นทุกปี และได้เข้ามาเป็นความบันเทิงหลักของชาวไทย ดังตัวเลขที่นิตสารสตาร์พิคส์ (2537 : 137) รวบรวมไว้ ปี 2536 มีภาพยนตร์ฝรั่งออกฉาย 126 เรื่อง ปี 2537 มีภาพยนตร์ฝรั่งออกฉาย 150 เรื่อง ปี 2538 มีภาพยนตร์ฝรั่งออกฉาย 183 เรื่องทำรายได้รวม 900 ล้านบาท และปี 2539 ก็มีภาพยนตร์ฝรั่งเข้ามาฉาย 170 เรื่องทำรายได้รวมประมาณ 1200 ล้านบาท ขณะที่ภาพยนตร์จากฝีมือคนไทยออกฉายเพียง 24 เรื่องเท่านั้น (ซีเนแม็ก 2540 : 71) และจากการที่ภาพยนตร์ต่างประเทศ ได้เข้ามาครองตลาดภาพยนตร์ในประเทศไทยนั้น ภาพยนตร์แต่ละเรื่องหมายถึงวัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อที่แฝงเข้ามาด้วย เป็นเหตุให้วัฒนธรรมหลายอย่างของไทยเปลี่ยนแปลงไป

โดยความเป็นจริงภาพยนตร์ตะวันตกก็เช่นเดียวกับระบบการศึกษาที่ประเทศไทยรับรูปแบบมาจากตะวันตก รับมาเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ ภาพยนตร์ต่างประเทศบ่อยครั้งได้กลายเป็นชุมชนทรัพยากรทางปัญญาให้สังคมไทยได้ดัดดวงไม่น้อย ทั้งต่อแวดวงวิชาการ และต่อค่านิยมในสังคมไทย ในแวดวงวิชาการภาพยนตร์ต่างประเทศได้ช่วยขยายศาสตร์ในการวิจารณ์ภาพยนตร์ให้เปิดออกไปสู่วงกว้าง จนกลายเป็นที่ยอมรับแพร่หลาย ทั้งในแง่ของการเป็นคู่มือเลือกเสพภาพยนตร์ และในแง่ของการวิเคราะห์เชิงวิชาการ ส่วนผลในแง่สังคมนั้น ภาพยนตร์ต่างประเทศได้ช่วยปลูกฝังค่านิยมใหม่ๆให้กับผู้ชม อาทิ ค่านิยมเรื่องความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย ที่ว่าเพศหญิงควรยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชายเสมอไป แม้แต่การจ่ายค่าอาหารก็ควรใช้ระบบอเมริกันแชร์คือต้องช่วยกันจ่าย รวมทั้งค่านิยมอีกหลายอย่างที่เกี่ยวข้อกับผู้หญิงโดยตรง เป็นต้นว่า ผู้หญิงไทยสมัยก่อนต้องปกปิดเรื่องเพศอยู่เสมอ ทำให้เมื่อมีปัญหาก็ไม่กล้าปรึกษาใคร ต่อเมื่อได้ชมภาพยนตร์จากตะวันตกบ่อยๆก็ทำให้หญิงไทยกล้าที่จะเปิดเผยเรื่องเพศมากขึ้น

และถึงแม้การเข้ามาของภาพยนตร์ตะวันตกจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อของคนไทยไม่น้อย แต่เนื่องจากมันส่งผลอย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน ทำให้แวดวงการศึกษาในประเทศไทยไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก ต่อการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์จากต่างประเทศ ดังที่ บุญรักษ์ บุญญเขตมาลา ได้ให้ข้อสังเกตไว้ในหนังสือศิลปแขนงที่ 7 (2533 : 30) ความตอนหนึ่งว่า “ชุมชนทางวิชาการในสังคมไทย ยังมีโลกทัศน์ล้าหลังมากในด้านภาพยนตร์ศึกษา” ซึ่งขัดแย้งกับแวดวงวิชาการในต่างประเทศที่เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาอันเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์ ดังที่ เบล่า บาลาซส์ นักทฤษฎีภาพยนตร์ชาวฮังการีเรียนได้กล่าวถึงอิทธิพลและความจำเป็นในการศึกษาเกี่ยวกับภาพยนตร์ไว้ว่า “เราต้องเรียนรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์เป็นอย่างดี ถ้าหากไม่ต้องการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางปัญญาและวิญญาณที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในยุคของเรา” (อ้างถึงใน บุญรักษ์ บุญญเขตมาลา 2533 : 115)

สำหรับสาเหตุที่ภาพยนตร์ต่างประเทศไม่ค่อยได้รับการนำมาศึกษาในวงวิชาการไทย เนื่องจากความเชื่อที่ว่า ภาพยนตร์จากประเทศใดก็จะสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ การศึกษาภาพยนตร์ต่างประเทศจึงไม่เอื้อประโยชน์อะไรต่อสังคมไทย ซึ่งความเชื่อดังกล่าวเป็นการมองข้ามลักษณะความเป็นสากลของสื่อภาพยนตร์ และเป็นการมองข้ามความเป็นจริงที่ว่า สังคมไทยรับแบบอย่างวัฒนธรรมจากต่างประเทศเสมอมา นับตั้งแต่ระบบการศึกษา การคิดอ่าน การปกครอง เทคโนโลยี และทัศนคติความเชื่อ ฉะนั้นเมื่อมีการศึกษาเกี่ยวกับภาพยนตร์ต่างประเทศ จึงเท่ากับเป็นการวิเคราะห์ถึงต้นกำเนิดแนวคิดและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยด้วย ซึ่งความคิดนี้สอดคล้องตามที่ เจตนา นาควัชระ (2537 : 16) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า “การศึกษาศิลปะและมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับชาติอื่นก็อาจจะทำให้เราสำนึกในเรื่องความเป็นสากลของศาสตร์เหล่านั้นได้.....การที่เราว่า “เขา” เป็นอย่างไร อาจช่วยให้เราสำนึกได้อย่างถ่องแท้ยิ่งขึ้นก็ได้ว่า “เรา” เป็นอย่างไร”

ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวได้นำมาสู่งานวิจัยชิ้นนี้ที่ต้องการศึกษาถึงความคิดหรือทัศนคติต่างๆเกี่ยวกับสตรีที่แฝงอยู่ในภาพยนตร์อเมริกัน โดยในการศึกษาวิจัยนั้น ผู้วิจัยมิได้มุ่งศึกษาไปที่เนื้อหาของภาพยนตร์แต่เพียงอย่างเดียว แต่จะทำการศึกษายอดประกอบต่างๆที่ประกอบกันเป็นโครงสร้างในการเล่าเรื่อง รวมทั้งยังศึกษาถึงกระบวนการสื่อความหมายของโครงสร้างเหล่านั้นด้วย ทั้งนี้เพราะทั้งสองส่วนดังกล่าว เป็นส่วนที่ผู้เล่าเรื่องใช้เป็นสื่อกลางในการแสดงทัศนคติ หรือบอกกล่าวความคิดของตนไปยังผู้ชม ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างนิยม (Structural Theory) ที่เสนอว่า การพิจารณาถึงหน่วยย่อยของสิ่งที่จะศึกษา และการวิเคราะห์ถึงสัมพันธ์ภาพของแต่ละองค์ประกอบจะทำให้เราทราบความหมายที่แท้จริงได้ (จรินทร์ เลิศประเสริฐ 2534 : 65) นั่นเอง

และสำหรับในการศึกษาถึงโครงสร้างในการเล่าเรื่องนั้นผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาไปที่สาระความคิดที่ปรากฏอยู่ในโครงสร้างการเล่าเรื่องแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะทำการศึกษาวานอกเหนือจากการสะท้อนแนวความคิดเกี่ยวกับสตรีแล้ว โครงสร้างเหล่านี้ยังมีเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตัวอย่างไร ต่างไปจากภาพยนตร์กระแสหลักหรือไม่ เพราะโดยปุมหลังของสื่อภาพยนตร์นั้นมีกำเนิดและพัฒนาการภายใต้การจัดการของผู้ขายมาโดยตลอด ดังนั้นการที่ภาพยนตร์ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางสู่การเล่าเรื่องที่ทำให้ความสำคัญกับเรื่องของสตรีนั้นน่าที่จะส่งผลต่อโครงสร้างการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ด้วยเช่นกัน

ปัญหานำวิจัย

1. เอกลักษณ์พิเศษของโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรีเป็นอย่างไร
2. กระบวนการสื่อความหมายในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรีเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงเอกลักษณ์พิเศษของโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี
2. เพื่อวิเคราะห์ถึงกระบวนการสื่อความหมายในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี

ขอบเขตการวิจัย

1. เลือกศึกษาเฉพาะภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรีที่เข้ามาฉายในประเทศไทยตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2538-31 มิถุนายน 2539
2. ภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาคือต้องเป็นภาพยนตร์ที่สามารถหาชมได้ในรูปของวีดีโอเทป
3. ภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาคือต้องเป็นภาพยนตร์ที่พูดภาษาอังกฤษเป็นหลัก

4. ภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาดังกล่าวต้องเป็นภาพยนตร์ชีวิต (Drama) ร่วมสมัย ไม่นับรวมถึง ภาพยนตร์ย้อนยุค (Period)

นิตยสารศัพท์

1. ภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี หมายถึง ภาพยนตร์จากประเทศสหรัฐอเมริกา (American Women's Film) อเมริกาที่มีตัวเอกเป็นสตรี มีเนื้อหาสะท้อนปัญหาสตรี และมุ่งส่งเสริมให้สตรีมีความเข้าใจสังคม
2. โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ “ ส่วนประกอบต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นเรื่องราว ได้แก่ โครงเรื่อง แก่นความคิด บทบาทและคุณสมบัติของตัวละคร ชั่วช้าขัดแย้ง ฉาก สัญลักษณ์พิเศษ และจุดยืนการเล่าเรื่อง
3. กระบวนการสื่อความหมายในภาพยนตร์ “ ความหมายที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ของโครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์
4. แก่นความคิด “ ใจความสำคัญที่ภาพยนตร์ต้องการนำเสนอ เช่น แก่นความคิดเรื่องการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
5. ตัวละครที่มีลักษณะเป็นผู้กระทำ “ ตัวละครที่มีลักษณะเป็นผู้นำ สามารถพึ่งพาตัวเองได้ดี
6. ตัวละครที่มีลักษณะเป็นผู้ถูกกระทำ “ ตัวละครที่ตกอยู่ใต้อิทธิพลผู้อื่น ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ คล้อยตามคนอื่นอยู่ตลอดเวลา

7. สัญลักษณ์พิเศษ หมายถึง การใช้สัญลักษณ์ทางภาพ และเสียง เพื่อแสดงความหมายพิเศษนอกเหนือ จากความหมายที่ปรากฏตามท้องเรื่อง
8. จุดยืนในการเล่าเรื่อง ” การเล่าเรื่องจากจุดยืนของผู้เล่าที่เป็นบุรุษที่ 1 บุรุษที่ 3 หรือแบบ รื้อรอบด้าน นอกจากนี้ยังหมายถึง เพศของผู้เล่าเรื่องด้วย โดยวัดจาก ภาพยนตร์เล่าเรื่องของตัวละคร เพศใดเป็นหลัก ถือว่าเล่าจากจุด ยืนของเพศนั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์พิเศษของโครงสร้างสำคัญของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี
2. สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการสื่อความหมายในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็น สตรี
3. กระตุ้นให้ผู้ชมตระหนักถึงการถ่ายทอดค่านิยมและแนวความคิดเกี่ยวกับสตรีที่สอดแทรกอยู่ในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี
4. เพิ่มพูนความรู้ในวิชาภาพยนตร์ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ภาพยนตร์ต่างประเทศ ที่ไม่ได้รับการนำมาศึกษามากนักในแวดวงวิชาการไทย
5. ทำให้ผู้ผลิตภาพยนตร์ไทยทราบถึงเอกลักษณ์พิเศษของโครงสร้างการเล่าเรื่องและ กลวิธีในการสร้างภาพยนตร์ของผู้ผลิตภาพยนตร์ในระดับสากล และสามารถนำไปใช้เป็นแนว ทางในการสร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับสตรีไทย
6. เป็นพื้นฐานสำหรับผู้ต้องการศึกษาเกี่ยวกับภาพยนตร์ต่างประเทศที่มีตัวเอกเป็น สตรี